

Ю. В. Яворська

студ. II курсу економіко-правового факультету ОНУ імені І.І.Мечникова

спеціальність «Право»

Науковий керівник: д.ю.н., проф. О. І. Миколенко

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ У ПОДАТКОВІЙ СФЕРІ

Сучасний стан податкових правовідносин в Україні характеризується своїми неактивними тенденціями. Між учасниками цих відносин (мова йде про контролюючі органи в сфері оподаткування та платників податків) постійно виникають численні конфлікти. Правопорушення у податковій сфері зросли до значних масштабів та набули загрозливого характеру. Поширеним явищем стали схеми приховування доходів громадян. Однією з причин виникнення такої загрози є високий рівень «тінізації бізнесу» та «тінізації доходів». Наприклад, в Україні рівень «тінізації» зайнятості населення суттєво впливає на економічну безпеку держави.

Податки – це обов’язкові платежі, які встановлюються державою для юридичних і фізичних осіб з метою формування централізованих фінансових ресурсів, що забезпечують фінансування державних витрат. Конституція України (ст. 67) визначила обов’язок кожного громадянина сплачувати податки і збори у порядку і розмірах, встановлених законом, щорічно подавати до податкових інспекцій декларації про свій майновий стан та доходи за минулий рік у порядку, врегульованому законом. Невиконання цього обов’язку тягне за собою юридичну відповідальність, що встановлена законом [1, ст. 67].

Відхилення від сплати податку являє собою різноманітну групу податкових правопорушень. Податкове правопорушення – протиправне, винне діяння (дія або бездіяльність) особи, пов’язане з невиконанням або неналежним виконанням обов’язків по сплаті податку, за яке встановлена юридична відповідальність. У ст. 109 Податкового Кодексу України від 02.12.2010 (з наступними змінами) зазначено, що податковими правопорушеннями є

протиправні діяння (дія чи бездіяльність) платників податків, податкових агентів, та/або їх посадових осіб, а також посадових осіб контролюючих органів, що призвели до невиконання або неналежного виконання вимог, установлених Кодексом та іншим законодавством, контроль за дотримання якого покладено на контролюючі органи [2, ст. 109].

Податкове правопорушення є підставою юридичної відповідальності. Юридична відповідальність – специфічні правовідносини між державою і правопорушником внаслідок державно-правового примусу, що характеризуються засудженням протиправного діяння суб'єкта правопорушення, покладанням обов'язку потерпіти наслідки майнового та організаційного характеру за скоєне правопорушення. Санкції за податкові правопорушення регулюються податковим і адміністративним правом, а також кримінальним. Відповідно до ст. 111 Податкового кодексу України за порушення законів з питань оподаткування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, застосовуються такі види юридичної відповідальності:

- 1) фінансова;
- 2) адміністративна;
- 3) кримінальна [2, ст. 111].

Податкові правопорушення загалом мають інтелектуальний характер, а методи ухилення від сплати податків є досить різноманітними. Сучасні податкові правопорушення мають такі риси: вони здійснюються у процесі професійної господарської діяльності з використанням комп'ютерних технологій та електронних засобів зв'язку; завдають значної економічної шкоди інтересам держави, більшості юридичних і фізичних осіб; маскуються засобами приховування порушень під виглядом «невдалої» підприємницької діяльності.

Основними видами порушень податкового законодавства, визначених Податковим кодексом України, є:

- порушення встановленого порядку взяття на облік в податкових органах України;
- порушення строку та порядку подання інформації про відкриття або закриття банківських рахунків;
- неподання або порушення порядку подання платником податків інформації для ведення Державного реєстру фізичних осіб–платників податків;
- неподання або несвоєчасне подання податкової звітності або невиконання вимог щодо внесення змін до податкової звітності;
- неподання або подання з порушенням строку банками чи іншими фінансовими установами податкової інформації податковим органам України та інші [2, ст.ст. 117, 118, 120].

Адміністративна відповідальність є засобом адміністративного впливу на порушників податкового законодавства із застосуванням адміністративно-

правових норм. Підставою адміністративної відповідальності за порушення податкового законодавства є наявність адміністративного правопорушення винна (умисна чи необережна) дія чи бездіяльність, що зазіхає на суспільні відносини, які охороняються законом, за що законодавством передбачена адміністративна відповідальність [3, ст. 9].

До адміністративної відповідальності можуть бути притягнуті фізичні особи та посадові особи, винні в порушенні податкового законодавства [4, с. 74]. Адміністративній відповідальності підлягають осудні особи, що досягли на час вчинення правопорушення шістнадцятирічного віку. Діяння, за які передбачена адміністративна відповідальність за порушення у сфері податкового законодавства, визначені у статтях КУпАП (ст. 163-2, 163-3, 164-1, 164-5 та ін.) [3].

До особливостей адміністративної відповідальності у сфері податків слід віднести наступні: а) не тягне за собою судимості; б) застосовується до правопорушень з низьким ступенем суспільної небезпеки, тобто які за характером не тягнуть кримінальної відповідальності; в) відсутність тяжких правових наслідків.

З огляду на наведене вище, необхідно посилити вплив заходів адміністративної відповідальності на податкову сферу. Для цього потрібно залучати до процесу вдосконалення національного законодавства фахівців, які зможуть розібратися протиправних схемах, що використовуються у податковій сфері. Вдосконалити необхідно положення чинного законодавства, які регулюють податкове становище платника податків, його статус та права, умови та режим сплати ним податків, ухилення від яких ставиться йому в провину.

Список використаної літератури

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 04.11.2020).
2. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 04.11.2020).
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 04.11.2020).
4. Трипольська М. І. Фінансово-правова та адміністративна відповідальність: порівняльно-правова характеристика. *Науковий вісник Академії муніципального управління*. 2010. № 4. С. 73–79.